

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

-

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkausmaksusta (32 a §)

-

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

-

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

-

Muut huomiot

Kuurojen Liitto ry muistuttaa, että maahantulevilla kuuroilla on kaksinkertainen taakka kielen opettelussa voidakseen toimia yhteiskunnassa yhdenvertaisina jäseninä: viranomaisten kanssa asiointi edellyttää sujuvaa kirjoitetun suomen hallintaa, mutta Kelan tulkkauspalvelun käyttö vaatii sujuvaa suomalaisen viittomakielen hallintaa. Kansalaisuuden saamiseksi riittää kuitenkin suomalaisen (tai suomenruotsalaisen) viittomakielen riittävä hallinta. Tulkkauspalvelun tarve ei myöskään kuuroilla maahanmuuttajilla pääty kotoutumisen myötä, vaan tulkkausta tarvitaan koko loppuelämä.

On myös huomioitava, että viittomakielinen kotoutumiskoulutus on tarjolla vain Kuurojen kansanopistolla Helsingissä eli yhdessä paikassa koko Suomessa ja kansanopistollakin on rajallinen määrä oppilaspaiikkoja. Toki kuuroja maahanmuuttajiakin tulee vuosittain vain rajallinen määrä, mutta kaikki eivät halua asua Helsingissä eikä valtio toisaalta mielellään sijoita esim. kiintiöpakolaisena tulleita PK-seudulle paitsi todella painavin perustein. Kotoutumiskoulutusta ei voi

järjestää muualla maassa viittomakielen tulkkeja käyttäen, kun ensin pitäisi oppia se tulkin käyttämä kieli. Vain suomalaista viittomakieltä osaavasta tulkista ei ole hyötyä silloin, jos ei vielä itse ole oppinut suomalaista viittomakieltä.

Työllistymisen ongelmat ovat todelliset, vammaisuus estää monessa tilanteessa työnsaannin ja maahanmuuttajastatus vaikeuttaa asiaa entisestään. Edellytys työskentelystä on siis syrjivä, ellei valtiolla ole osoittaa keinoja vähentää vammaisten muita suurempaa työttömyyttä.

Peruuttamatta jääneestä ajanvarauksesta perittävä maksu tulee selvittää kuuroille maahanmuuttajalle sellaisella kielellä, joka oikeasti on hänelle mahdollinen. Pitkään maassaolo ei automaattisesti tarkoita, että hänellä olisi kirjoitetun suomen sujuva osaaminen etenkin viranomaistekstien kanssa. Mikäli edellytetään kirjallista selvitystä peruuttamatta jääneen ajanvarauksen maksun poistoon, tulee kuuroille maahanmuuttajalle antaa mahdollisuus antaa selvitys muuten kuin kirjallisesti tai vaihtoehtoisesti apua kirjallisen selvityksen tekemiseen, mikäli hän sellaista tarvitsee.

Rönnerg Marika
Kuurojen Liitto ry